

Τα δικαιώματά σας κοινωνικής ασφάλισης

στη Νορβηγία

Κοινωνική Ευρώπη

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Οι πληροφορίες που παρέχονται από τον παρόντα οδηγό έχουν συνταχθεί και επικαιροποιηθεί σε στενή συνεργασία με τους εθνικούς αντιπροσώπους του συστήματος αμοιβαίας πληροφόρησης για την κοινωνική προστασία (MISSOC). Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το δίκτυο MISSOC παρέχονται στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=el&catId=815>

Ο παρών οδηγός παρέχει μια γενική περιγραφή του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης που εφαρμόζεται στις αντίστοιχες χώρες. Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται μέσω άλλων δημοσιεύσεων του δικτύου MISSOC, οι οποίες διατίθενται μέσω του παραπάνω συνδέσμου. Μπορείτε επίσης να επικοινωνείτε με τις αρμόδιες αρχές και τα ιδρύματα που παρατίθενται στο παράρτημα I του παρόντος οδηγού.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και κάθε πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό της δεν φέρουν καμία ευθύνη κατ' οιονδήποτε τρόπο για τη χρήση των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα δημοσίευση.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Κεφάλαιο I: Εισαγωγή, οργάνωση και χρηματοδότηση	5
Εισαγωγή	5
Οργάνωση της κοινωνικής προστασίας	5
Χρηματοδότηση.....	6
Το δικαίωμά σας σε επιδόματα κοινωνικής ασφάλισης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη ...	6
Κεφάλαιο II: Η υγειονομική περίθαλψη	8
Πότε δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη;	8
Τι καλύπτεται;	8
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη;	9
Το δικαίωμά σας σε παροχές υγειονομικής περίθαλψης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη .	9
Κεφάλαιο III: Παροχές ασθενείας σε χρήμα	10
Πότε δικαιούστε παροχές ασθενείας σε χρήμα;	10
Τι καλύπτεται;	10
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές ασθενείας σε χρήμα;	10
Το δικαίωμά σας σε παροχές ασθενείας σε χρήμα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	10
Κεφαλαίο IV: Παροχές μητρότητας και πατρότητας	12
Πότε δικαιούστε παροχές μητρότητας και πατρότητας;	12
Τι καλύπτεται;	12
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές μητρότητας και πατρότητας;	13
Το δικαίωμά σας σε παροχές μητρότητας και πατρότητας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	13
Κεφάλαιο V: Παροχές αναπηρίας	15
Πότε δικαιούστε παροχές αναπηρίας;	15
Τι καλύπτεται;	16
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές αναπηρίας;	17
Το δικαίωμά σας σε παροχές αναπηρίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	17
Κεφάλαιο VI: Συντάξεις και παροχές γήρατος	18
Πότε δικαιούστε παροχές γήρατος;	18
Τι καλύπτεται;	19
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές γήρατος;	20
Το δικαίωμά σας σε παροχές γήρατος όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	20

Κεφάλαιο VII: Παροχές επιζώντων	21
Πότε δικαιούστε παροχές επιζώντων;	21
Τι καλύπτεται;	21
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές επιζώντων;	22
Το δικαίωμά σας σε παροχές επιζώντων όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	22
Κεφάλαιο VIII: Επιδόματα για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες .24	
Πότε δικαιούστε παροχές;	24
Τι καλύπτεται;	24
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές;	25
Το δικαίωμά σας σε παροχές εργατικού ατυχήματος και επαγγελματικών ασθενειών όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	25
Κεφάλαιο IX: Οικογενειακά επιδόματα	26
Πότε δικαιούστε οικογενειακά επιδόματα;	26
Τι καλύπτεται;	26
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα οικογενειακά επιδόματα;	26
Το δικαίωμά σας σε οικογενειακά επιδόματα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	27
Κεφάλαιο X: Ανεργία	28
Πότε δικαιούστε παροχές ανεργίας;	28
Τι καλύπτεται;	28
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές ανεργίας;	29
Το δικαίωμά σας σε παροχές ανεργίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	29
Κεφάλαιο XI: Ελάχιστοι πόροι	30
Πότε δικαιούστε επίδομα λόγω ελάχιστων πόρων;	30
Τι καλύπτεται;	31
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων;	31
Το δικαίωμά σας σε επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	31
Κεφάλαιο XII: Μακροχρόνια περίθαλψη	32
Πότε δικαιούστε μακροχρόνια περίθαλψη;	32
Τι καλύπτεται;	32
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στη μακροχρόνια περίθαλψη;	32
Το δικαίωμά σας σε μακροχρόνια περίθαλψη όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	33
Παράρτημα I: Χρήσιμες διευθύνσεις και χρήσιμοι δικτυακοί τόποι	34
Παράρτημα II: Ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές	36

Κεφάλαιο I: Εισαγωγή, οργάνωση και χρηματοδότηση

Εισαγωγή

Στη Νορβηγία, η γενική κοινωνική πρόνοια παρέχεται κατά κύριο λόγο μέσω του συστήματος εθνικής ασφάλισης, του συστήματος οικογενειακών επιδομάτων και του συστήματος χρηματικών παροχών σε οικογένειες με τέκνα μικρής ηλικίας.

Ποιοι καλύπτονται από την κοινωνική ασφάλιση στη Νορβηγία;

Κατά κανόνα, το σύστημα εθνικής ασφάλισης καλύπτει υποχρεωτικά όλους όσοι κατοικούν ή εργάζονται ως μισθωτοί στη Νορβηγία ή σε μόνιμες ή κινητές εγκαταστάσεις στη νορβηγική ηπειρωτική υφαλοκρηπίδα. Υποχρεωτικά καλύπτονται και ορισμένες κατηγορίες νορβηγών πολιτών που εργάζονται στο εξωτερικό (δημόσιοι υπάλληλοι, κ.λπ.).

Οι ναυτικοί υπήκοοι χωρών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) που εργάζονται σε πλοία υπό νορβηγική σημαία ασφαλιζονται στο πλαίσιο του συστήματος εθνικής ασφάλισης κατά παντός κινδύνου, ανεξαρτήτως του τόπου κατοικίας τους.

Όσοι δεν είναι ασφαλισμένοι, ανεξαρτήτως του εάν κατοικούν ή δεν κατοικούν στη Νορβηγία, και πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις σχετικά με παλαιότερες περιόδους ασφάλισης, κ.λπ., μπορούν να υποβάλουν αίτηση προαιρετικής ασφάλισης.

Το «βασικό ποσό» (ΒΠ)

Πολλές παροχές του συστήματος εθνικής ασφάλισης υπολογίζονται σε σχέση με ένα βασικό ποσό. Το ποσό αυτό προσαρμόζεται κάθε χρόνο μέσω βασιλικού διατάγματος που τίθεται σε ισχύ από 1ης Μαΐου, έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι αλλαγές στο γενικό επίπεδο των εισοδημάτων και στο κόστος ζωής. Την 1η Μαΐου 2011, το βασικό ποσό ανερχόταν σε 79.216 NOK (10.172 ευρώ).

Οργάνωση της κοινωνικής προστασίας

Αρμόδια για τη χορήγηση των παροχών για όλους του κλάδους (συμπεριλαμβανομένων των οικογενειακών επιδομάτων και των παροχών σε χρήμα για γονείς με παιδιά μικρής ηλικίας), με εξαίρεση την υγειονομική περίθαλψη, είναι η υπηρεσία εργασίας και πρόνοιας (*Arbeids- og velferdsetaten*), κρατική υπηρεσία που υπάγεται στη διεύθυνση εργασίας και πρόνοιας (*Arbeids- og velferdsdirektoratet*). Η υπηρεσία εργασίας και πρόνοιας διαχειρίζεται επίσης τις πληρωμές επιδομάτων για παιδιά.

Σε περιφερειακό επίπεδο, υπάρχουν 19 γραφεία NAV (*NAV fylkeskontorer*), στα οποία συμπεριλαμβάνονται και «κέντρα εργασιακού βίου» (*NAV Arbeidslivssentre*) που αποσκοπούν στον περιορισμό της απουσίας από την εργασία για λόγους ασθένειας και στην προώθηση της ένταξης στον εργασιακό βίο των μεγαλύτερων σε ηλικία εργαζομένων και των ατόμων με αναπηρία. Σε τοπικό επίπεδο, το γραφείο NAV (*NAV-kontoret*) (457 μονάδες) παρέχει άμεση εξυπηρέτηση προσφέροντας ολόκληρο το φάσμα των ολοκληρωμένων υπηρεσιών κοινωνικής ασφάλισης, καθώς και οικονομική βοήθεια πρόνοιας. Το εθνικό γραφείο NAV για την κοινωνική ασφάλιση στο εξωτερικό (*NAV Internasjonalt*) χειρίζεται ατομικές υποθέσεις που αφορούν ασφαλισμένους και δικαιούχους στο εξωτερικό.

Η επιστροφή δαπανών που αφορούν την υγειονομική περίθαλψη είναι ευθύνη της διεύθυνσης υγείας (*Helsedirektoratet*), η οποία υπάγεται στο υπουργείο Υγείας και Υπηρεσιών Περίθαλψης. Η υπηρεσία οικονομικών της υγείας (*Helseøkonomiforvaltningen (HELFO)*) χειρίζεται ατομικές υποθέσεις που αφορούν την υγειονομική περίθαλψη. Η HELFO διαθέτει ένα κεντρικό και έξι περιφερειακά γραφεία, ενώ το γραφείο του Όσλο περιλαμβάνει επίσης το τμήμα HELFO Utland, το οποίο χειρίζεται υποθέσεις του εξωτερικού.

Το υπουργείο Εργασίας (*Arbeidsdepartementet*) είναι αρμόδιο για τη συνολική λειτουργία της υπηρεσίας εργασίας και πρόνοιας, καθώς και για τους περισσότερους κλάδους της κοινωνικής ασφάλισης. Το υπουργείο Υγείας και Υπηρεσιών Περίθαλψης (*Helse- og omsorgsdepartementet*) είναι αρμόδιο για τις υπηρεσίες υγείας, και το υπουργείο Παιδιών, Ισότητας και Κοινωνικής Ένταξης (*Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet*) είναι αρμόδιο για τα οικογενειακά επιδόματα, τις παροχές σε χρήμα για τη φροντίδα παιδιών μικρής ηλικίας, για τις παροχές μητρότητας και για τις πληρωμές επιδομάτων για παιδιά (με εξαίρεση την ανάκτηση πληρωμών).

Η παροχή υγειονομικής περίθαλψης εκτός νοσοκομείων είναι κυρίως ευθύνη των δήμων, ενώ η νοσοκομειακή περίθαλψη είναι γενικά ευθύνη του κράτους μέσω τεσσάρων περιφερειακών οργανισμών υγείας. Και οι δύο μορφές περίθαλψης χρηματοδοτούνται κατά κύριο λόγο από τη φορολογία.

Η κοινωνική πρόνοια δεν εμπίπτει στο πεδίο αρμοδιότητας της εθνικής ασφάλισης. Σε κεντρικό επίπεδο, υπάγεται στο υπουργείο Εργασίας, αλλά ο σχετικός οικονομικός φόρτος βαρύνει τους δήμους. Η χορήγηση του επιδόματος διαβίωσης (*stønad til livsopphold*) αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του συνόλου των υπηρεσιών που παρέχονται από τα γραφεία NAV.

Χρηματοδότηση

Το σύστημα εθνικής ασφάλισης χρηματοδοτείται εν μέρει από τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, τόσο των εργοδοτών όσο και των ασφαλισμένων, και εν μέρει από τη φορολογία.

Οι εισφορές των μισθωτών και των αυτοαπασχολούμενων υπολογίζονται βάσει των ακαθάριστων εισοδημάτων από την εργασία τους.

Το ποσοστό εισφοράς των μισθωτών είναι 7,8% επί του μισθού επί του οποίου γίνονται κρατήσεις (ακαθάριστα εισοδήματα μισθωτών). Το ποσοστό εισφοράς των αυτοαπασχολούμενων είναι 11,0% επί των εισοδημάτων επί των οποίων γίνονται κρατήσεις (τα οποία αποκτώνται από ελευθέρια επαγγέλματα). Το ποσοστό εισφοράς που εφαρμόζεται στους άλλους τύπους προσωπικών εισοδημάτων (συντάξεις, κ.λπ.) είναι 4,7%.

Οι εργοδοτικές εισφορές υπολογίζονται ποσοστιαία επί των καταβληθέντων μισθών. Οι εργοδοτικές εισφορές ανέρχονται, κατά κανόνα, στο 14,1%. Πάντως, για τις επιχειρήσεις που εδρεύουν σε ορισμένες περιοχές της χώρας ή που δραστηριοποιούνται σε ορισμένους τομείς ισχύουν μικρότερα ποσοστά.

Η κοινωνική πρόνοια χρηματοδοτείται από τη φορολογία.

Το δικαίωμά σας σε επιδόματα κοινωνικής ασφάλισης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης στην Ευρώπη διαφέρουν από χώρα σε χώρα, γι' αυτό και οι σχετικές διατάξεις της ΕΕ αποσκοπούν στον καλύτερο συντονισμό τους. Είναι σημαντικό να υπάρχουν κοινοί κανόνες που διασφαλίζουν την πρόσβαση στις κοινωνικές παροχές ώστε να μη ζημιώνονται οι ευρωπαίοι εργαζόμενοι και άλλοι ασφαλισμένοι όταν ασκούν το δικαίωμά τους για ελεύθερη κυκλοφορία εντός της ΕΕ. Οι κανόνες αυτοί βασίζονται σε τέσσερις αρχές.

- Όταν μετακινείστε εντός της Ευρώπης, είστε πάντα ασφαλισμένος με βάση τη νομοθεσία ενός και μόνο κράτους μέλους: κατά κανόνα, εάν είστε εργαζόμενος, η χώρα αυτή θα

είναι η χώρα στην οποία εργάζεστε, εάν δεν εργάζεστε, θα είναι η χώρα στην οποία διαμένετε.

- Η αρχή της ίσης μεταχείρισης διασφαλίζει ότι έχετε τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους πολίτες της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένος.
- Όταν είναι απαραίτητο, περίοδοι ασφάλισης που κατοχυρώνονται σε άλλες χώρες της ΕΕ μπορούν να λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγηση κάποιου επιδόματος.
- Οι παροχές σε χρήμα μπορούν να «εξάγονται», εάν ζείτε σε χώρα διαφορετική από εκείνη στην οποία είστε ασφαλισμένος.

Μπορείτε να επικαλείστε τις διατάξεις της ΕΕ για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης στα 27 κράτη μέλη, τη Νορβηγία, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν (ΕΟΧ) και την Ελβετία (31 χώρες συνολικά).

Ορισμένες γενικές πληροφορίες σχετικά με τις διατάξεις της ΕΕ παρέχονται στο τέλος κάθε κεφαλαίου. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης για όσους μετακινούνται ή ταξιδεύουν στην ΕΕ, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία διατίθενται στη διεύθυνση:
<http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο II: Η υγειονομική περίθαλψη

Πότε δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη;

Υγειονομική περίθαλψη δικαιούνται όλοι οι μόνιμοι κάτοικοι. Το δικαίωμα στην εν λόγω περίθαλψη δεν προϋποθέτει ελάχιστη περίοδο ασφάλισης.

Τι καλύπτεται;

Νοσοκομειακή περίθαλψη

Δεν προβλέπεται συμμετοχή στα έξοδα νοσηλείας για τους ασθενείς που εισάγονται σε νοσοκομείο. Το ίδιο ισχύει και για τα φάρμακα.

Για τα εξωτερικά ιατρεία των νοσοκομείων ισχύουν οι συνήθεις χρεώσεις συμμετοχής των ασθενών, βλ. παρακάτω («Άλλη ιατρική περίθαλψη»).

Για περίθαλψη σε ιδιωτική κλινική που δεν είναι συμβεβλημένη με το δημόσιο σύστημα υγείας, ο ασθενής βαρύνεται με τη συνολική δαπάνη.

Άλλη ιατρική περίθαλψη

Επίσκεψη σε γιατρό

Για μια συνήθη επίσκεψη σε γενικό ιατρό, ο ασθενής πληρώνει 136 NOK (17 ευρώ), ενώ η επίσκεψη σε ειδικό ιατρό κοστίζει 307 NOK (39 ευρώ).

Φαρμακευτικά προϊόντα

Για τα λιγότερο σημαντικά φάρμακα, ο ασθενής βαρύνεται με το πλήρες κόστος, ακόμη και όταν έχουν συνταγογραφηθεί από γιατρό. Επιστροφή μέχρι ποσοστού 90 % για τις ετήσιες δαπάνες για φάρμακα που υπερβαίνουν τις 1.600 NOK (205 ευρώ) μπορεί να γίνεται υπό προϋποθέσεις.

Για τα συνταγογραφούμενα μεταξύ των σημαντικών φαρμάκων, ο ασθενής βαρύνεται με το 38 % του κόστους με ανώτατο όριο τις 520 NOK (67 ευρώ) για κάθε τρίμηνη περίοδο χρήσης.

Οδοντιατρική περίθαλψη

Τα παιδιά ηλικίας έως 20 ετών δικαιούνται δημόσια βασική οδοντιατρική περίθαλψη, η οποία παρέχεται δωρεάν μέχρι την ηλικία των 18, ενώ υπόκειται σε περιορισμένη χρέωση για τα υπόλοιπα 2 χρόνια. Η ορθοδοντική περίθαλψη γίνεται επί πληρωμή, για το σύνολο ή μέρος της δαπάνης, ανάλογα με τη σοβαρότητα της κατάστασης. Η κάλυψη οδοντιατρικής περίθαλψης για τους ενήλικες είναι πολύ περιορισμένη.

Ανώτατο όριο συμμετοχών και εξαιρέσεις

Το κοινοβούλιο καθορίζει μία φορά το χρόνο το ανώτατο όριο όλων των συμμετοχών που καταβάλλουν οι ασθενείς (1.880 NOK (241 ευρώ) το 2011). Αυτή η ατομική συμμετοχή αφορά όλες τις δαπάνες που σχετίζονται με θεραπείες σε γιατρούς και ψυχολόγους, με τα σημαντικά ή ακριβά φάρμακα και με τις δαπάνες μεταφοράς για την πραγματοποίηση εξετάσεων ή την υποβολή σε θεραπεία. Όταν συμπληρωθεί το ανώτατο όριο, εκδίδεται κάρτα η οποία παρέχει δωρεάν πρόσβαση στη θεραπεία και στα λοιπά οφέλη και τις παροχές για το υπόλοιπο του τρέχοντος ημερολογιακού έτους.

Ένα δεύτερο ανώτατο όριο συμμετοχών περιλαμβάνει τις φυσιοθεραπείες, την οδοντιατρική περίθαλψη με επιστροφή χρημάτων, τα έξοδα διαμονής σε κέντρο αποκατάστασης καθώς

και τις θεραπείες στο εξωτερικό. Το δεύτερο αυτό ανώτατο όριο καθορίζεται επίσης μία φορά το χρόνο από το κοινοβούλιο (2.560 NOK (329 ευρώ) το 2011).

Τα παιδιά ηλικίας κάτω των 16 ετών απαλλάσσονται από οποιαδήποτε χρέωση. Ειδικές εξαιρέσεις από τα έξοδα συμμετοχής ισχύουν για περιορισμένο αριθμό ασθενειών και ομάδων ασθενών. Καμία χρέωση δεν προβλέπεται σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη;

Όλοι οι μόνιμοι κάτοικοι συνδέονται ατομικά, σε επίπεδο πρωτοβάθμιας υγείας, με θεράποντα ιατρό της επιλογής τους, εφόσον αυτό είναι εφικτό. Μπορεί κανείς να αλλάζει τον γιατρό αυτό μέχρι δύο φορές ανά έτος.

Για την πρόσβαση σε ειδικό ιατρό απαιτείται παραπεμπτικό από τον συνήθη θεράποντα ιατρό. Εάν συμβουλευτείτε απευθείας ειδικό ιατρό, πρέπει να πληρώσετε υψηλότερο κόστος συμμετοχής και ο ιατρός ενδέχεται να λάβει χαμηλότερη επιστροφή.

Ο ασθενής καταβάλει το κόστος της συμμετοχής του απευθείας στον ιατρό. Για τους ιδιώτες ιατρούς, το τμήμα της δαπάνης που καλύπτεται από την εθνική ασφάλιση καταβάλλεται μέσω του συστήματος της άμεσης εξόφλησης.

Το δικαίωμά σας σε παροχές υγειονομικής περίθαλψης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Εάν διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, μπορείτε, τόσο εσείς όσο και η οικογένειά σας, να χρησιμοποιείτε τις υπηρεσίες δημόσιας υγειονομικής περίθαλψης που παρέχονται εκεί. Αυτό δεν σημαίνει απαραίτητα ότι η περίθαλψη θα είναι δωρεάν, πράγμα το οποίο εξαρτάται από τη νομοθεσία της κάθε χώρας.

Εάν προγραμματίζετε προσωρινή παραμονή (διακοπές, επαγγελματικό ταξίδι κ.λπ.) σε άλλη χώρα της ΕΕ ή στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, προμηθευτείτε την ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθενείας (EHIC) προτού αναχωρήσετε. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την κάρτα EHIC και πώς να την αποκτήσετε παρέχονται στη διεύθυνση: <http://ehic.europa.eu>.

Εάν προγραμματίζετε να εγκατασταθείτε μόνιμα σε άλλη χώρα της ΕΕ, περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά σας σχετικά με παροχές υγειονομικής περίθαλψης παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο III: Παροχές ασθενείας σε χρήμα

Πότε δικαιούστε παροχές ασθενείας σε χρήμα;

Ο ενεργός πληθυσμός (μισθωτοί και αυτοαπασχολούμενοι) ασφαλιζεται υποχρεωτικά για παροχές ασθενείας σε χρήμα.

Ο ασφαλισμένος που διαθέτει ετήσιο εισόδημα τουλάχιστον ίσο με το ήμισυ του βασικού ποσού (39.608 NOK (5.086 ευρώ)) δικαιούται παροχές ασθενείας σε χρήμα σε περίπτωση ασθένειας η οποία τον καθιστά ανίκανο προς εργασία (το εισοδηματικό όριο δεν ισχύει για την περίοδο κατά την οποία καταβάλλονται παροχές από τον εργοδότη). Κατά κανόνα, η επαγγελματική δραστηριότητα πρέπει να έχει διαρκέσει τουλάχιστον τέσσερις εβδομάδες.

Για τα επιδόματα αποκατάστασης, βλ. Κεφάλαιο V.

Τι καλύπτεται;

Για τους μισθωτούς, η ημερήσια παροχή σε χρήμα υπολογίζεται βάσει του τελευταίου μισθού που εισπράχθηκε πριν από την εμφάνιση της ασθένειας. Για τους αυτοαπασχολούμενους, ημερήσια παροχή σε χρήμα υπολογίζεται βάσει των εισοδημάτων που αποκτώνται από ελευθέρια επαγγέλματα.

Για τους μισθωτούς, οι παροχές σε χρήμα αντιστοιχούν στο 100% των εισοδημάτων επί των οποίων γίνονται κρατήσεις. Καταβάλλονται από την πρώτη ημέρα της ασθένειας για διάστημα 260 ημερών (52 εβδομάδες). Τα εισοδήματα που υπερβαίνουν έξι φορές το βασικό ποσό (475.296 NOK (61.034 ευρώ)) δεν λαμβάνονται υπόψη.

Οι παροχές σε χρήμα για περιπτώσεις ασθενείας καταβάλλονται για τις δεκαέξι πρώτες ημερολογιακές ημέρες από τον εργοδότη και στη συνέχεια από το σύστημα εθνικής ασφάλισης. Κατά το διάστημα καταβολής των εν λόγω ημερησίων παροχών σε χρήμα από τον εργοδότη, δεν απαιτείται κανένα ελάχιστο επίπεδο εισοδημάτων.

Οι αυτοαπασχολούμενοι λαμβάνουν παροχές ασθενείας που αντιστοιχούν στο 65% των εισοδημάτων επί των οποίων γίνονται κρατήσεις για τη σύνταξη, από τη δέκατη έβδομη ημέρα ασθένειας και για διάστημα 248 ημερών. Καταβάλλοντας προαιρετικά υψηλότερες εισφορές, οι αυτοαπασχολούμενοι μπορούν να λάβουν είτε το 65% των εισοδημάτων επί των οποίων γίνονται κρατήσεις για τη σύνταξη την οποία θα δικαιούνταν από την πρώτη ημέρα ασθένειας, είτε το 100% των εν λόγω εισοδημάτων από τη δέκατη έβδομη ημέρα ή από την πρώτη ημέρα ασθένειας.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές ασθενείας σε χρήμα;

Οι αιτήσεις υποβάλλονται απευθείας στον εργοδότη, ο οποίος είναι υπεύθυνος για την καταβολή της ημερησίας παροχής ασθενείας σε χρήμα (*sykerpengel*) για διάστημα έως 16 ημερών. Όταν ο εργοδότης συνεχίζει να καταβάλλει τον μισθό του εργαζομένου πέραν αυτού του διαστήματος, η ημερήσια παροχή σε χρήμα καταβάλλεται στον εργοδότη.

Η οποιαδήποτε ανικανότητα προς εργασία πρέπει να πιστοποιείται από γιατρό. Οι μισθωτοί μπορούν να επικαλούνται στον εργοδότη τους ανικανότητα προς εργασία λόγω ασθενείας για έως τρεις ημερολογιακές ημέρες κάθε φορά.

Το δικαίωμά σας σε παροχές ασθενείας σε χρήμα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Κατά κανόνα, οι παροχές ασθενείας σε χρήμα (δηλαδή επιδόματα που συνήθως αντικαθιστούν το εισόδημα που διακόπτεται λόγω ασθενείας) καταβάλλονται σύμφωνα με

τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας.*

Όταν εγκαθίσταστε σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία, κάθε φορά που πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις ώστε να δικαιούστε παροχή ασθενοείας, ο αρμόδιος φορέας (δηλαδή ο φορέας της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι) πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας της σχετικής από τις προαναφερθείσες χώρες. Διασφαλίζεται έτσι ότι οι εργαζόμενοι δεν χάνουν την κάλυψη της ασφάλισης ασθενοείας όταν αλλάζουν εργασία ή εγκαθίστανται σε άλλο κράτος.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

---

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού. τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο IV: Παροχές μητρότητας και πατρότητας

Πότε δικαιούστε παροχές μητρότητας και πατρότητας;

Παροχές σε είδος

Όλοι οι μόνιμοι κάτοικοι δικαιούνται δωρεάν παροχές μητρότητας και σχετική νοσοκομειακή περίθαλψη (όταν οι παροχές αυτές δεν είναι δωρεάν, ισχύουν κάποιες εξαιρέσεις όσον αφορά τις χρεώσεις συμμετοχής: βλ. Κεφάλαιο II). Το δικαίωμα στην εν λόγω περίθαλψη δεν προϋποθέτει ελάχιστη περίοδο ασφάλισης.

Γονικές παροχές

Όταν πρόκειται να γεννηθεί ένα παιδί, οι ασφαλισμένοι γονείς που έχουν εργαστεί ως μισθωτοί για διάστημα έξι μηνών κατά τους δέκα μήνες που προηγούνται της έναρξης της περιόδου αδείας μετ' αποδοχών δικαιούνται ημερήσιες παροχές σε χρήμα.

Χρηματικό επίδομα εγκυμοσύνης

Η μισθωτή ή η αυτοαπασχολούμενη που υποχρεούται εκ του νόμου να σταματήσει να εργάζεται πριν από τον τοκετό, λόγω επικίνδυνων συνθηκών εργασίας ή επικίνδυνου περιβάλλοντος, δικαιούται άδεια μετ' αποδοχών από τη στιγμή της υποχρεωτικής διακοπής της εργασίας, χωρίς αυτό να περιορίζει επ' ουδενί το δικαίωμά της σε άδεια μετ' αποδοχών μετά τον τοκετό.

Επίδομα μητρότητας

Οι μητέρες που διαμένουν μόνιμα στη χώρα, αλλά δεν εργάζονται, δικαιούνται επίδομα μητρότητας.

Επίδομα υιοθεσίας

Παροχές παρόμοιες με την γονική παροχή και την παροχή μητρότητας καταβάλλονται σε γονείς που προβαίνουν σε υιοθεσία τέκνου.

Τι καλύπτεται;

Γονική παροχή

Το ποσό της γονικής παροχής ισούται με εκείνο των παροχών ασθενείας σε χρήμα (100% του καλυπτόμενου εισοδήματος, βλ. Κεφάλαιο III) και καταβάλλεται επί 47 εβδομάδες. Εάν η νέα μητέρα το επιθυμεί, μπορεί να επιλέξει μεγαλύτερο διάστημα άδειας μετ' αποδοχών, δηλαδή 57 εβδομάδες, αλλά με μικρότερο ποσοστό παροχής (80% των καλυπτόμενων επαγγελματικών εισοδημάτων).

Η μητέρα οφείλει να χρησιμοποιήσει τρεις εβδομάδες της περιόδου καταβολής παροχών πριν από τον τοκετό. Οι παροχές καταβάλλονται από τη δωδέκατη εβδομάδα πριν από τον τοκετό.

Η μητέρα οφείλει να πάρει τουλάχιστον έξι εβδομάδες άδεια αμέσως μετά τον τοκετό. Εάν η μητέρα επιστρέψει στην εργασία της προτού λήξει η περίοδος της άδειας μητρότητας μετ' αποδοχών, τις ημερήσιες χρηματικές παροχές για το υπόλοιπο της εν λόγω περιόδου δικαιούται ο πατέρας. Ο πατέρας δικαιούται ημερήσιες παροχές σε χρήμα δώδεκα εβδομάδων επί του συνόλου της συγκεκριμένης περιόδου. Απαραίτητη προϋπόθεση για να εισπράξει τις εν λόγω παροχές είναι να μένει σπίτι και να φροντίζει το τέκνο. Η προϋπόθεση ύπαρξης περιόδου εργασίας πριν από τον τοκετό πρέπει να πληροúται και από τον πατέρα σε παρόμοιες περιπτώσεις. Ο ασφαλισμένος πατέρας δικαιούται ημερήσιες παροχές

πατρότητας σε χρήμα βάσει των δικών του εισοδημάτων, ανεξαρτήτως του εάν η μητέρα ανταποκρίνεται ή όχι στις απαιτούμενες προϋποθέσεις, υπό τον όρο ότι επιστρέφει στην εργασία ή στις σπουδές της μετά τον τοκετό και ότι την καθημερινή φροντίδα του τέκνου αναλαμβάνει ο πατέρας, ή ότι η μητέρα δεν είναι σε θέση να φροντίσει το τέκνο για λόγους υγείας. Στις περιπτώσεις αυτές, η περίοδος άδειας μετ' αποδοχών είναι αντίστοιχα 38 και 48 εβδομάδες. Εάν η μητέρα λαμβάνει παροχές αναπηρίας, ο πατέρας μπορεί να λάβει ημερήσιες παροχές σε χρήμα για δώδεκα εβδομάδες ανεξαρτήτως της κατάστασης της μητέρας από πλευράς υγείας, εργασίας ή σπουδών.

Σε περίπτωση πολλαπλού τοκετού, οι γονείς δικαιούνται για πέντε επιπλέον εβδομάδες ακέραιες χρηματικές παροχές (ή για επτά εβδομάδες με μειωμένο ποσοστό) για κάθε επιπλέον τέκνο.

Χρηματικό επίδομα εγκυμοσύνης

Το ποσό του επιδόματος εγκυμοσύνης (*svangerskapspenget*) ισούται με εκείνο των παροχών ασθενείας σε χρήμα (βλ. Κεφάλαιο III).

Σε περίπτωση που η γονική για την πλήρη περίοδο είναι χαμηλότερη από την παροχή μητρότητας, η γονική παροχή συμπληρώνεται με τη διαφορά.

Επίδομα μητρότητας

Το επίδομα μητρότητας καταβάλλεται ως εφάπαξ ποσό, το οποίο ανέρχεται στις 35.263 NOK (4.528 ευρώ).

Υιοθεσία

Στην περίπτωση της υιοθεσίας τέκνου κάτω των 15 ετών, οι θετοί γονείς δικαιούνται ημερήσιες παροχές σε χρήμα για 44 εβδομάδες. Για το ύψος των εν λόγω παροχών και τις προϋποθέσεις χορήγησής τους ισχύει ό,τι ισχύει και για τις παροχές ασθενείας (βλ. Κεφάλαιο III). Το διάστημα αυτό μπορεί να παραταθεί μέχρι 54 εβδομάδες, με μείωση όμως των επιδομάτων (80% των καλυπτόμενων εισοδημάτων).

Το ποσό του επιδόματος υιοθεσίας ισούται με εκείνο του επιδόματος μητρότητας.

Ειδικό σύστημα μερικής απασχόλησης

Για τους μισθωτούς που γεννούν ή υιοθετούν τέκνο, υπάρχει ειδικό σύστημα το οποίο τους επιτρέπει να συνδυάζουν μειωμένες παροχές μητρότητας ή υιοθεσίας με μειωμένο ωράριο εργασίας.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές μητρότητας και πατρότητας;

Οι αιτήσεις χορήγησης των παροχών πρέπει να υποβάλλονται στο γραφείο NAV του τόπου κατοικίας, διαμονής ή εργασίας σας.

Για τις παροχές σε είδος, βλ. Κεφάλαιο II.

Το δικαίωμά σας σε παροχές μητρότητας και πατρότητας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις συντονισμού καλύπτουν τις παροχές μητρότητας και τις συναφείς παροχές πατρότητας. Όταν πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις για να δικαιούστε παροχές, ο αρμόδιος φορέας (δηλαδή ο φορέας της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι) πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας.

Κατά κανόνα, οι παροχές σε χρήμα (δηλαδή παροχές που αντικαθιστούν το εισόδημα που διακόπτεται) καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας*. Οι παροχές σε είδος (δηλαδή ιατρική περίθαλψη, φάρμακα και νοσοκομειακή περίθαλψη) παρέχονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας διαμονής σας, όπως εάν ήσασταν ασφαλισμένοι εκεί.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

---

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο V: Παροχές αναπηρίας

Πότε δικαιούστε παροχές αναπηρίας;

Συντάξεις αναπηρίας

Η σύνταξη αναπηρίας συνίσταται σε μία βασική και σε μία επικουρική σύνταξη (όπως η σύνταξη γήρατος (παλαιοί κανόνες), βλ. [Κεφάλαιο VI](#)), και/ή σε ένα ειδικό επίδομα (*Særtillegg*) το οποίο σας χορηγείται εφόσον είστε ασφαλισμένος αλλά δεν λαμβάνετε επικουρική σύνταξη ή λαμβάνετε πολύ χαμηλή επικουρική σύνταξη.

Τα άτομα από 18 έως 67 ετών των οποίων η ικανότητα προς εργασία έχει μειωθεί μόνιμα κατά τουλάχιστον 50% λόγω ασθένειας, ατυχήματος ή αναπηρίας δικαιούνται σύνταξη αναπηρίας εφόσον διαθέτουν ήδη τρία χρόνια ασφάλισης.

Εάν η εν λόγω προϋπόθεση δεν πληρείται, ο ασφαλισμένος με αναπηρία μπορεί να θεμελιώσει δικαίωμα σύνταξης έναν χρόνο αφότου ασφαλίστηκε για τελευταία φορά, υπό την προϋπόθεση ότι δεν βρισκόταν εκτός ασφάλισης για περισσότερα από πέντε χρόνια συνολικά μετά την ηλικία των 16 ετών. Η τριετής περίοδος ελάχιστης ασφάλισης δεν ισχύει για όσους ήταν ηλικίας κάτω των 26 ετών και υπάγονταν στην εθνική ασφάλιση όταν απέκτησαν την αναπηρία.

Πρόσθετη προϋπόθεση για τη επικουρική σύνταξη είναι ότι ο ενδιαφερόμενος πρέπει να έχει συγκεντρώσει μόρια σύνταξης που αντιστοιχούν σε τρία χρόνια.

Επίδομα αξιολόγησης εργασίας

Το επίδομα αξιολόγησης εργασίας (*Arbeidsavklaringspenger*) (που αντικαθιστά το επίδομα αποκατάστασης, τις παροχές κατά τη διάρκεια περιόδου επαγγελματικής αποκατάστασης και το επίδομα προσωρινής αναπηρίας) χορηγείται σε ασφαλισμένους των οποίων η ικανότητα προς εργασία έχει μειωθεί κατά τουλάχιστον 50 % λόγω ασθένειας, βλάβης ή ανεπάρκειας.

Οι ασφαλισμένοι ηλικίας μεταξύ 18 και 67 ετών δικαιούνται επίδομα αξιολόγησης εργασίας εφόσον κατοικούν στη Νορβηγία και ήταν ασφαλισμένοι κατά τα τρία χρόνια τελευταία έτη πριν από την υποβολή της αίτησης χορήγησης παροχών. Αρκεί περίοδος ασφάλισης ενός έτους, εάν ο αιτών ήταν σωματικά και νοητικά ικανός να εργαστεί κανονικά κατά τη διάρκεια του εν λόγω διαστήματος.

Το επίδομα αξιολόγησης εργασίας προβλέπεται ως αποζημίωση για την απώλεια εισοδήματος του ενδιαφερομένου κατά τη διάρκεια της περιόδου αποκατάστασης, μετά την εκπνοή της περιόδου κατά την οποία όφειλαν να καταβληθούν παροχές ασθένειας σε χρήμα (βλ. [Κεφάλαιο III](#)). Η εν λόγω παροχή χορηγείται εάν ο ασφαλισμένος ακολουθεί ενεργό θεραπεία ή επωφελείται από μέτρα επαγγελματικής επανένταξης ή, εάν έχει ήδη επωφεληθεί από τέτοια μέτρα, εξακολουθεί να θεωρείται πιθανόν να εργαστεί και πάλι, και εφόσον παρακολουθείται από το γραφείο NAV. Καταβάλλεται επίσης κατά τις περιόδους αναμονής που προηγούνται της έναρξης της θεραπείας/ των μέτρων επανένταξης ή μετά την ολοκλήρωση της θεραπείας/ επανένταξης μέχρι την εύρεση κατάλληλης απασχόλησης.

Υπό την προϋπόθεση ότι η παροχή αυτή είναι απαραίτητη ώστε να μπορέσει ο ενδιαφερόμενος να επιστρέψει στην αγορά εργασίας, μπορεί να χορηγείται για διάστημα έως τεσσάρων ετών. Παράταση μπορεί να δίνεται μόνο σε ειδικές περιστάσεις.

Συμπληρωματικά επιδόματα μπορούν να χορηγούνται για την αποζημίωση, εν μέρει ή συνολικά, των δαπανών που προκύπτουν από την εφαρμογή των μέτρων επαγγελματικής επανένταξης.

Βασικό επίδομα

Το βασικό επίδομα (*Grunnstønad*) αποσκοπεί στην κάλυψη των πρόσθετων δαπανών λόγω ασθένειας, βλάβης ή αναπηρίας.

Επίδομα φροντίδας

Το επίδομα φροντίδας (*Hjelpstønad*) αποσκοπεί στην κάλυψη της ανάγκης για ειδική φροντίδα ή περίθαλψη από μη επαγγελματία φροντιστή.

Τι καλύπτεται;

Συντάξεις αναπηρίας

Λαμβάνονται υπόψη οι μελλοντικές περίοδοι ασφάλισης και τα μελλοντικά μόρια σύνταξης, μέχρι το έτος κατά το οποίο ο ενδιαφερόμενος συμπληρώνει την ηλικία των 66 ετών. Μειώσεις προβλέπονται σε περίπτωση διαμονής του ενδιαφερόμενου στο εξωτερικό κατά το παρελθόν. Τα μελλοντικά μόρια σύνταξης υπολογίζονται βάσει των εισοδημάτων πριν από την εμφάνιση της ανικανότητας. Η βασική και η επικουρική σύνταξη υπολογίζονται όπως ακριβώς υπολογίζονται οι συντάξεις γήρατος βάσει των παλαιών κανόνων (βλ. Κεφάλαιο VI). Για τον άγαμο συνταξιούχο, ή εκείνον του οποίου ο/η σύζυγος δεν υπάγεται στην εθνική ασφάλιση, το ειδικό επίδομα ισούται με το βασικό ποσό.

Ευνοϊκότεροι ειδικοί κανόνες ισχύουν για τον υπολογισμό της επικουρικής σύνταξης όσων γεννιούνται με αναπηρία ή όσων αποκτούν αναπηρία πριν από την ηλικία των 26 ετών. Οι εν λόγω παροχές είναι μη ανταποδοτικού χαρακτήρα και χρηματοδοτούνται από δημόσια κονδύλια.

Σε περίπτωση μερικής αναπηρίας, η σύνταξη μειώνεται αναλόγως.

Είναι δυνατή η καταβολή συμπληρωματικού επιδόματος ύψους έως 50% της βασικής σύνταξης του συνταξιούχου, σε ορισμένες περιπτώσεις, εάν υπάρχει εξαρτώμενος σύζυγος. Σε ορισμένες περιπτώσεις, καταβάλλεται συμπληρωματικό επίδομα ύψους έως 40% του βασικού ποσού για κάθε εξαρτώμενο τέκνο ηλικίας έως 18 ετών.

Επίδομα αξιολόγησης εργασίας

Το επίδομα αυτό καταβάλλεται στο ελάχιστο ποσοστό του διπλάσιου του βασικού ποσού, ή σε ποσοστό 66 % του εισοδήματος από την εργασία, έως το εξαπλάσιο του βασικού ποσού του προηγούμενου έτους. Όταν το αποτέλεσμα είναι πιο ευνοϊκό, προτιμάται ο μέσος όρος του εισοδήματος των τριών προηγούμενων ετών. Συμπληρωματικό επίδομα 27 NOK (3,47 ευρώ) καταβάλλεται για κάθε εξαρτώμενο τέκνο κάτω των 18 ετών. Το συμπλήρωμα αυτό καταβάλλεται πέντε ημέρες την εβδομάδα.

Βασικό επίδομα

Το βασικό επίδομα αντιστοιχεί σε έξι διαφορετικά ποσά, ανάλογα με το επίπεδο των πρόσθετων δαπανών, και κυμαίνεται από 7.452 NOK (957 ευρώ) έως 37.260 NOK (4.785 ευρώ) ανά έτος.

Επίδομα φροντίδας

Το βασικό ύψος του επιδόματος φροντίδας είναι 13.356 NOK (1.715 ευρώ). Για τα τέκνα με αναπηρία ηλικίας κάτω των 18, το επίδομα αντιστοιχεί σε τρία διαφορετικά ποσά, έως 80.136 NOK (10.290 ευρώ) το ανώτερο.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές αναπηρίας;

Οι αιτήσεις χορήγησης των παροχών πρέπει να υποβάλλονται στο γραφείο NAV του τόπου κατοικίας, διαμονής ή εργασίας σας.

Το δικαίωμά σας σε παροχές αναπηρίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Ο αρμόδιος φορέας της χώρας στην οποία αιτείστε σύνταξη αναπηρίας λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης ή μόνιμης διαμονής που έχετε συμπληρώσει δυνάμει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας, εάν αυτό είναι απαραίτητο για την απόδοση δικαιώματος παροχών αναπηρίας.

Οι παροχές αναπηρίας καταβάλλονται ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία.* Οι απαραίτητοι διοικητικοί έλεγχοι και ιατρικές εξετάσεις γίνονται κατά κανόνα από τον αρμόδιο φορέα της χώρας στην οποία κατοικείτε. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να σας ζητηθεί να επιστρέψετε στη χώρα από την οποία λαμβάνετε τη σύνταξή σας για να πραγματοποιήσετε εκεί τις εν λόγω εξετάσεις, εφόσον σας το επιτρέπει η κατάσταση της υγείας σας.

Κάθε χώρα εφαρμόζει τα δικά της κριτήρια για τον προσδιορισμό του βαθμού αναπηρίας. Κατά συνέπεια, ενδέχεται ορισμένες χώρες να αναγνωρίζουν για κάποιο πρόσωπο βαθμό αναπηρίας 70 %, ενώ σε άλλες χώρες το ίδιο πρόσωπο δεν θεωρείται διόλου ανάπηρο βάσει της εθνικής νομοθεσίας. Αυτό είναι αποτέλεσμα του γεγονότος ότι τα εθνικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης δεν εναρμονίζονται αλλά απλώς συντονίζονται από τις διατάξεις της ΕΕ.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο VI: Συντάξεις και παροχές γήρατος

Πότε δικαιούστε παροχές γήρατος;

Οι κανόνες που διέπουν τις συντάξεις γήρατος έχουν αναθεωρηθεί. Ευελιξία ως προς τη χορήγηση συντάξεων από την ηλικία των 62 ετών (ειδικές απαιτήσεις όσον αφορά το επίπεδο της συνταξιοδοτικής αποταμίευσης) και προσαρμογές του προσδόκιμου ζωής έχουν θεσπιστεί για όλους τους νέους δικαιούχους σύνταξης γήρατος από 1ης Ιανουαρίου 2011, ανεξαρτήτως των παλαιών ή νέων κανόνων. Η σύνταξη μπορεί να λαμβάνεται εν όλω ή εν μέρει (20%, 40%, 50%, 60% ή 80%) και μπορεί να συνδυάζεται με ταυτόχρονη απασχόληση χωρίς να προβλέπονται μειώσεις του ύψους της.

Η σύνταξη γήρατος συνίσταται σε μια βασική σύνταξη με κριτήριο τη μόνιμη διαμονή, σε μια επικουρική σύνταξη αναλογική προς το εισόδημα, και σε μια ελάχιστη σύνταξη (παλαιοί κανόνες για όσους γεννήθηκαν πριν από το 1954), και σε μια σύνταξη αναλογική προς το εισόδημα και μια εγγυημένη σύνταξη (νέοι κανόνες για όσους γεννήθηκαν το 1963 και μετά). Για όσους γεννήθηκαν μεταξύ του 1954 και του 1962 η σύνταξη υπολογίζεται με αναλογική εφαρμογή παλαιών και νέων κανόνων.

Βασική σύνταξη

Βασική σύνταξη δικαιούνται όσοι έχουν τρία χρόνια ασφάλισης κατά το διάστημα από την ηλικία των 16 ετών μέχρι το έτος συμπλήρωσης των 66 ετών.

Η βασική σύνταξη (*Grunnpensjon*) καταβάλλεται ανεξαρτήτως των παλαιότερων εισοδημάτων ή των καταβληθεισών εισφορών. Πάντως, για την καταβολή της ακέрайης βασικής σύνταξης, απαιτείται περίοδος ασφάλισης (δηλαδή διαμονής) 40 ετών. Εάν η περίοδος ασφάλισης είναι μικρότερη, η σύνταξη μειώνεται αναλογικά

Επικουρική σύνταξη

Για την επικουρική σύνταξη (*Tilleggspensjon*), απαιτείται να έχουν συγκεντρωθεί μόρια σύνταξης που αντιστοιχούν σε τρία ημερολογιακά έτη, ενώ για την καταβολή της ακέрайης επικουρικής σύνταξης τα μόρια σύνταξης πρέπει να αντιστοιχούν σε 40 ημερολογιακά έτη. Εάν ο αριθμός των ετών που στοιχειοθετούν δικαίωμα συνταξιοδότησης είναι μικρότερος από 40, η σύνταξη μειώνεται κατ' αναλογία του χρόνου απασχόλησης.

Τα μόρια σύνταξης συγκεντρώνονται από το έτος κατά το οποίο ο ασφαλισμένος φτάνει στην ηλικία των 13 ετών μέχρι το έτος κατά το οποίο γίνεται 75 ετών. Δεν πιστώνονται μόρια σύνταξης για όσους είναι εργαζόμενοι με ετήσιο εισόδημα χαμηλότερο του βασικού ποσού, δηλαδή λιγότερο από 79.216 NOK (10.172 ευρώ).

Ελάχιστη σύνταξη

Οι ασφαλισμένοι που δεν λαμβάνουν επικουρική σύνταξη ή που λαμβάνουν ελάχιστη επικουρική σύνταξη δικαιούνται ελάχιστη σύνταξη (*Minste pensjonsnivå*) η οποία καταβάλλεται από το σύστημα εθνικής ασφάλισης. Ακέрайη ελάχιστη σύνταξη καταβάλλεται εάν ο ασφαλισμένος έχει τουλάχιστον 40 χρόνια ασφάλισης. Η ελάχιστη σύνταξη μειώνεται αναλογικά εάν η περίοδος ασφάλισης είναι μικρότερη.

Σύνταξη αναλογική προς το εισόδημα

Η αναλογική προς το εισόδημα σύνταξη (*Inntektspensjon*) βασίζεται στη συνταξιοδοτική αποταμίευση σε συνάρτηση προς τις αποδοχές καθόλη τη διάρκεια του επαγγελματικού βίου.

Εγγυημένη σύνταξη

Όσοι έχουν ασφαλιστεί για συνολική περίοδο τριών ετών μεταξύ της ηλικίας των 16 ετών και της συμπλήρωσης του 66ου έτους της ηλικίας τους δικαιούνται εγγυημένη σύνταξη. Ο συνταξιούχος με 40 έτη ασφάλισης δικαιούται πλήρη εγγυημένη σύνταξη. Το ποσό της εγγυημένης σύνταξης μειώνεται αναλογικά εάν η περίοδος ασφάλισης είναι μικρότερη.

Τι καλύπτεται;

Βασική σύνταξη

Για τους άγαμους συνταξιούχους ή για τους συνταξιούχους των οποίων ο/η σύζυγος δεν συνταξιοδοτείται στο πλαίσιο του συστήματος εθνικής ασφάλισης, η πλήρης βασική σύνταξη ισούται με το βασικό ποσό για το συγκεκριμένο έτος (79.216 NOK (10.172 ευρώ) την 1η Μαΐου 2011).

Είναι δυνατή η καταβολή συμπληρωματικού επιδόματος ύψους έως 25% της ελάχιστης σύνταξης του συνταξιούχου, σε ορισμένες περιπτώσεις, εάν υπάρχει εξαρτώμενος σύζυγος. Σε ορισμένες περιπτώσεις, καταβάλλεται συμπληρωματικό επίδομα ύψους έως 25% της ελάχιστης σύνταξης για κάθε εξαρτώμενο τέκνο ηλικίας έως 18 ετών.

Εάν και οι δύο σύζυγοι είναι συνταξιούχοι, η πλήρης βασική σύνταξη ανέρχεται στο 85% του βασικού ποσού για τον καθένα εξ αυτών. Το ίδιο σύστημα ισχύει για όσους συμβιώνουν, είτε ήταν παλαιότερα παντρεμένοι μεταξύ τους είτε έχουν αποκτήσει τέκνα μαζί.

Επικουρική σύνταξη

Για τον υπολογισμό της επικουρικής σύνταξης λαμβάνονται υπόψη τα 20 χρόνια κατά τη διάρκεια των οποίων τα μόρια σύνταξης ήταν τα υψηλότερα. Το ύψος της επικουρικής σύνταξης εξαρτάται από τον αριθμό των ετών που στοιχειοθετούν δικαίωμα συνταξιοδότησης και από τα ετήσια μόρια σύνταξης. Η υψηλότερη δυνατή σύνταξη στην ηλικία των 67 ετών για άγαμο συνταξιούχο με όλες τις περιόδους αποδοχών του στο σύστημα όπως έχει από το 1992 (και δεδομένου του βασικού ποσού όπως έχει κατά την 1η Μαΐου 2011) είναι 312.108 NOK (40.079 ευρώ) ανά έτος πριν από την προσαρμογή του προσδόκιμου ζωής.

Ελάχιστη σύνταξη

Για τους άγαμους συνταξιούχους που διαθέτουν τουλάχιστον 40 έτη ασφάλισης βάσει μόνο του τόπου κατοικίας, η ετήσια ελάχιστη σύνταξη είναι 157.639 NOK (20.243 ευρώ) από 1ης Μαΐου 2011. Η ελάχιστη σύνταξη καθορίζεται βάσει διαφόρων παραγόντων, όπως η οικογενειακή κατάσταση του δικαιούχου και το εισόδημα του/της συζύγου/συμβίου του.

Σύνταξη αναλογική προς το εισόδημα

Η συνταξιοδοτική αποταμίευση αντιστοιχεί στο 18,1% των ετήσιων εισοδημάτων επί των οποίων γίνονται κρατήσεις για τη σύνταξη και φτάνει κατά μέγιστο τις 7,1 φορές το μέσο βασικό ποσό από το έτος κατά το οποίο ο ασφαλισμένος γίνεται 13 ετών και μέχρι να συμπληρώσει το 75ο έτος της ηλικίας του. Η αναλογική προς το εισόδημα σύνταξη καθορίζεται βάσει του ποσού που έχει αποταμιευθεί μέχρι τη στιγμή της χορήγησης, καθώς και βάσει της ηλικίας και του προσδόκιμου ζωής κατά την έναρξη της χορήγησής της.

Εγγυημένη σύνταξη

Η εγγυημένη σύνταξη χορηγείται σε συνάρτηση με δύο παράγοντες: την οικογενειακή κατάσταση του δικαιούχου και το εισόδημα του/της συζύγου/συμβίου του. Η εγγυημένη σύνταξη καθορίζεται βάσει της ασφαλιστικής περιόδου και δεν συνδέεται με προηγούμενα εισοδήματα ή καταβληθείσες εισφορές.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές γήρατος;

Οι αιτήσεις χορήγησης των παροχών πρέπει να υποβάλλονται στο γραφείο NAV του τόπου κατοικίας, διαμονής ή εργασίας σας.

Το δικαίωμά σας σε παροχές γήρατος όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις της ΕΕ για τις συντάξεις γήρατος αφορούν αποκλειστικά τα κρατικά συνταξιοδοτικά συστήματα και όχι τυχόν εταιρικά, επαγγελματικά ή ιδιωτικά. Οι διατάξεις αυτές εγγυώνται ότι:

- Σε κάθε χώρα της ΕΕ (καθώς και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία) όπου έχετε ασφαλιστεί, το ασφαλιστικό ιστορικό σας διατηρείται μέχρι να φτάσετε σε ηλικία συνταξιοδότησης στην εκάστοτε χώρα.
- Κάθε χώρα της ΕΕ (καθώς και η Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, η Νορβηγία και η Ελβετία) όπου έχετε ασφαλιστεί οφείλει να σας καταβάλει σύνταξη γήρατος, όταν φτάσετε σε ηλικία συνταξιοδότησης. Το ποσό που θα λαμβάνετε από κάθε χώρα εξαρτάται από τη διάρκεια της ασφαλιστικής κάλυψής σας σε αυτή.
- Η σύνταξή σας θα σας καταβάλλεται οπουδήποτε διαμένετε στην ΕΕ (και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία).*

Οφείλετε να υποβάλετε την αίτησή σας στον φορέα συνταξιοδοτικής ασφάλισης της χώρας της ΕΕ (ή της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας) όπου ζείτε, εκτός εάν δεν έχετε εργαστεί ποτέ εκεί. Σε τέτοια περίπτωση, πρέπει να υποβάλετε την αίτησή σας στη χώρα όπου εργαστήκατε για τελευταία φορά.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο VII: Παροχές επιζώντων

Πότε δικαιούστε παροχές επιζώντων;

Επιδόματα χηρείας

Ο επιζών σύζυγος (ή ο/η συμβίος/α που ήταν παλαιότερα παντρεμένος/η με τον αποθανόντα ή έχει αποκτήσει τέκνα μαζί του, ή ο/η επιζών/ώσα δηλωμένος σύντροφος) κάτω των 67 ετών δικαιούται σύνταξη εάν είναι ασφαλισμένος και εάν ο αποθανών ήταν ασφαλισμένος και ικανός προς εργασία για διάστημα τριών τουλάχιστον ετών ακριβώς πριν τον θάνατό του. Ο επιζών σύζυγος δικαιούται επίσης ορισμένες παροχές εάν ο αποθανών λάμβανε σύνταξη για διάστημα τριών τουλάχιστον ετών πριν από τον θάνατό του. Εάν ο αποθανών έπαιρνε επικουρική σύνταξη, ο επιζών σύζυγος δεν οφείλει να είναι ασφαλισμένος. Στην περίπτωση αυτή, καταβάλλεται επίσης αντίστοιχη βασική σύνταξη. Η προϋπόθεση ασφάλισης του επιζώντος ώστε να δικαιούται τη βασική σύνταξη δεν ισχύει εάν είτε ο επιζών είτε ο αποθανών έχουν κατοικήσει στη Νορβηγία για είκοσι τουλάχιστον χρόνια.

Ο επιζών σύζυγος, κ.λπ., δικαιούται σύνταξη επιζώντος εάν ο γάμος έχει διαρκέσει τουλάχιστον πέντε χρόνια ή εάν έχει, ή είχε, τέκνα με τον αποθανόντα, ή ακόμη εάν φροντίζει τα τέκνα του αποθανόντος και εάν η συνολική διάρκεια του γάμου και η περίοδος φροντίδας των εξαρτώμενων τέκνων μετά τον θάνατο είναι τουλάχιστον πέντε χρόνια.

Ο διαζευγμένος σύζυγος, κ.λπ., που δεν έχει ξαναπαντρευτεί κατά την ημερομηνία θανάτου του προηγούμενου συζύγου του, δικαιούται τις παροχές σύμφωνα με τους ίδιους κανόνες, υπό τον όρο ότι ο θάνατος λαμβάνει χώρα πέντε χρόνια τουλάχιστον μετά το διαζύγιο και ότι ο γάμος έχει διαρκέσει τουλάχιστον 25 χρόνια, ή τουλάχιστον 15 χρόνια εάν από τον συγκεκριμένο γάμο έχουν γεννηθεί τέκνα. Εάν ο δικαιούχος ξαναπαντρευτεί, δεν δικαιούται πλέον τις παροχές.

Επιδόματα ορφανού τέκνου

Ένα τέκνο κάτω των 18 ετών, που είναι ασφαλισμένο και δικαιούται συνταξιοδοτικές παροχές, λαμβάνει σύνταξη ορφανού τέκνου (*barnpensjon*) εάν έχει αποβιώσει ο ένας από τους δύο γονείς του (ή και οι δύο) και εάν ο αποθανών ήταν ικανός προς εργασία και ήταν ασφαλισμένος για διάστημα τριών ετών ακριβώς πριν από τον θάνατό του. Το επιζών τέκνο δικαιούται ομοίως παροχές, εάν ο αποθανών λάμβανε σύνταξη για τρία τουλάχιστον χρόνια ακριβώς πριν τον θάνατό του. Η προϋπόθεση της ασφάλισης δεν ισχύει εάν ο αποθανών είχε θεμελιώσει δικαίωμα επικουρικής σύνταξης ή εάν ο ένας γονέας (ή και οι δύο) είχε ζήσει στη Νορβηγία για τουλάχιστον 20 χρόνια. Τα παιδιά που σπουδάζουν λαμβάνουν τη σύνταξη μέχρι την ηλικία των 20 ετών, εάν έχουν αποβιώσει και οι δύο γονείς τους.

Τι καλύπτεται;

Επιδόματα χηρείας

Η σύνταξη επιζώντος συνίσταται σε μία βασική και σε μία επικουρική σύνταξη. Η επικουρική σύνταξη αντιστοιχεί στο 55% της επικουρικής σύνταξης γήρατος ή αναπηρίας την οποία δικαιούταν ο αποθανών. Καταβάλλεται ακόμη ειδικό επίδομα όπως στην περίπτωση των συντάξεων αναπηρίας.

Εάν λόγω της διάρκειας της περιόδου ασφάλισης του ο αποθανών δικαιούταν ή είχε λάβει μόνο μειωμένη βασική σύνταξη, η βασική σύνταξη επιζώντος μειώνεται αναλόγως.

Η σύνταξη επιζώντος υπόκειται σε έλεγχο εισοδηματικών πόρων. Εάν ο επιζών σύζυγος, κ.λπ. έχει ήδη ή όφειλε να έχει ετήσια εισοδήματα υψηλότερα από το 50% του βασικού ποσού, η σύνταξη ισούται με τη διαφορά ανάμεσα στην ακέραιη σύνταξη και στο 40% των επιπλέον εισοδημάτων.

Προσωρινό επίδομα καταβάλλεται στον επιζώντα σύζυγο κ.λπ. που δεν δικαιούται σύνταξη επιζώντος και που είναι προσωρινά ανίκανος να καλύψει τις ανάγκες του μέσω της εργασίας του. Η προσωρινή σύνταξη υπολογίζεται όπως ακριβώς υπολογίζεται η σύνταξη επιζώντος.

Ο επιζών σύζυγος ενδέχεται να δικαιούται επίσης αποζημίωση φύλαξης τέκνου. Βλ. [Κεφάλαιο IX](#).

Σε περίπτωση που ο επιζών σύζυγος κ.λπ. οφείλει να μετακομίσει προς εξεύρεση εργασίας, προβλέπονται αποζημιώσεις για την κάλυψη των εξόδων μετακόμισης.

Οι αποζημιώσεις σχολικής φοίτησης, φύλαξης τέκνων και μετακόμισης είναι δυνατό να καταβάλλονται ακόμη κι αν ο αποθανών δεν πληρούσε την προϋπόθεση των τριών ετών ασφάλισης ακριβώς πριν από την επέλευση του κινδύνου, υπό τον όρο ότι ο επιζών είναι ασφαλισμένος και δικαιούται τις συνταξιοδοτικές παροχές.

Επιδόματα ορφανού τέκνου

Εάν έχει αποβιώσει ο ένας γονέας, η ακέραιη ετήσια σύνταξη ορφανού τέκνου για το πρώτο τέκνο ισούται με το 40% του βασικού ποσού, ενώ για κάθε επόμενο τέκνο με το 25% του βασικού ποσού.

Εάν έχουν αποβιώσει και οι δύο γονείς, το πρώτο τέκνο λαμβάνει σύνταξη ορφανού τέκνου ίση με τη σύνταξη επιζώντος που θα καταβαλλόταν στο γονέα που δικαιούτο την υψηλότερη σύνταξη. Η ακέραιη σύνταξη ορφανού τέκνου για το δεύτερο τέκνο ισούται με το 40% του βασικού ποσού, ενώ για κάθε επόμενο τέκνο με το 25% του βασικού ποσού.

Όταν υπάρχουν δύο ή περισσότερα τέκνα, οι συντάξεις αθροίζονται μεταξύ τους και κατανέμονται ισόποσα μεταξύ των τέκνων.

Η σύνταξη ορφανού τέκνου καταβάλλεται μειωμένη κατά ποσοστό ίδιο με αυτό που εφαρμόζεται για την καταβολή βασικής σύνταξης στον επιζώντα σύζυγο, σε περίπτωση μη συμπληρωμένων περιόδων ασφάλισης.

Επίδομα θανάτου

Στο πλαίσιο του συστήματος εθνικής ασφάλισης είναι δυνατή, σε περίπτωση θανάτου, η καταβολή μέγιστου κατ' αποκοπή ποσού 19.944 NOK (2.561 ευρώ), το οποίο υπόκειται σε έλεγχο εισοδηματικών πόρων. Το ποσό αυτό καλύπτει τα έξοδα κηδείας. Σε περίπτωση που ο αποθανών ήταν ηλικίας κάτω των 18 ετών, δεν ισχύει ο έλεγχος των εισοδηματικών πόρων.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές επιζώντων;

Οι αιτήσεις χορήγησης των παροχών πρέπει να υποβάλλονται στο γραφείο NAV του τόπου κατοικίας, διαμονής ή εργασίας σας.

Το δικαίωμά σας σε παροχές επιζώντων όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι κανόνες που ισχύουν για τις συντάξεις επιζώντων συζύγων ή ορφανών τέκνων και για τα επιδόματα θανάτου είναι εν γένει οι ίδιοι με εκείνους που ισχύουν για τις συντάξεις αναπηρίας και γήρατος (βλ. κεφάλαια [V](#) και [VI](#)). Συγκεκριμένα, οι συντάξεις επιζώντων και τα

επιδόματα θανάτου πρέπει να καταβάλλονται χωρίς μειώσεις, τροποποιήσεις ή αναστολές ανεξάρτητα του τόπου κατοικίας του επιζώντος/ώσας συζύγου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην Ισλανδία, στο Λιχτενστάιν, στη Νορβηγία ή στην Ελβετία.*

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

---

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο VIII: Επιδόματα για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες

Πότε δικαιούστε παροχές;

Όλοι οι μισθωτοί μπορούν να λαμβάνουν πλήρη αποζημίωση για απώλεια εισοδήματος και δαπάνες μέσω ενός συστήματος δύο βαθμίδων:

- Το πλήρες φάσμα παροχών του συστήματος εθνικής ασφάλισης (*folketrygden*) με ευνοϊκότερες διατάξεις για ορισμένες περιπτώσεις. Εκτός από τους μισθωτούς, το καθεστώς αυτό ισχύει και για τους αλλοδαπούς (ακόμη και τους αυτοαπασχολούμενους εξ αυτών), τους στρατευμένους, τους φοιτητές και τους ασκούμενους.
- μια υποχρεωτική ασφάλιση για εργατικά ατυχήματα (*yrkesskadeforsikring*), η οποία προσφέρεται από ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρίες, με ατομικές αποζημιώσεις ή/και εφάπαξ ποσά, για την αντιστάθμιση της απώλειας εισοδήματος και των δαπανών που δεν καλύπτονται από το σύστημα εθνικής ασφάλισης.

Και οι δύο βαθμίδες παρέχουν αποζημίωση για μη οικονομική ζημία (*ménerstatning*).

Οι αυτοαπασχολούμενοι μπορούν να ασφαλίζονται προαιρετικά στο σύστημα εθνικής ασφάλισης, εάν οι διατάξεις που ισχύουν για τις ειδικές κατηγορίες αυτοαπασχολούμενων δεν προβλέπουν υποχρεωτική ασφάλιση.

Τι καλύπτεται;

Σύστημα εθνικής ασφάλισης

Μπορούν επίσης να εφαρμοστούν οι γενικοί κανόνες που διέπουν την ιατρική περίθαλψη, τις παροχές ασθενείας σε χρήμα, τις παροχές/συντάξεις αναπηρίας, τις παροχές/συντάξεις επιζώντων κ.λπ. Ο δικαιούχος δύναται να λάβει τις εν λόγω παροχές, αλλά με ευνοϊκότερους όρους, όπως αναφέρεται ακολούθως.

Όσον αφορά τις συντάξεις, οι παροχές δεν μειώνονται όταν οι περίοδοι ασφάλισης είναι ανεπαρκείς (ανεπαρκή εισοδήματα ή ανεπαρκείς προθεσμίες αναμονής)· καταβάλλονται πάντοτε στο ακέραιο.

Σύνταξη αναπηρίας είναι δυνατό να καταβάλλεται ακόμη και όταν η ανικανότητα εξασφάλισης εισοδήματος δεν υπερβαίνει το 30% (κατά παρέκκλιση από τον γενικό κανόνα που απαιτεί ελάχιστη μείωση ικανότητας κατά 50%), κ.λπ.

Σύνταξη χηρείας καταβάλλεται ανεξαρτήτως της διάρκειας του γάμου και μπορεί επίσης να καταβληθεί σε άτομο που δεν ήταν παντρεμένο ή που συζούσε με τον αποθανόντα, υπό τον όρο ότι ήταν εξαρτημένο από τον αποθανόντα και φροντίζει τα τέκνα αυτού. **Σύνταξη ορφανού τέκνου** μπορεί να καταβάλλεται μέχρι να συμπληρώσει το ορφανό τέκνο την ηλικία των 21 ετών εάν σπουδάζει ακόμη (κανονικά, η σύνταξη καταβάλλεται μέχρι την ηλικία των 18 ετών, ή των 20 ετών εάν το τέκνο είναι ορφανό από πατέρα και από μητέρα).

Επιπλέον, ο δικαιούχος δεν οφείλει να συμμετέχει στις δαπάνες της **υγειονομικής περίθαλψης**, των φαρμάκων ή των φαρμακευτικών ειδών.

Όσον αφορά το δικαίωμα στις **παροχές ασθενείας σε χρήμα**, δεν προβλέπεται περίοδος αναμονής σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος. Γενικά, οι παροχές υπολογίζονται με τον

πλέον ευνοϊκό τρόπο και αντιστοιχούν τουλάχιστον στο επίπεδο των εισοδημάτων του δικαιούχου τη στιγμή που συνέβη το ατύχημα.

Ο δικαιούχος μπορεί επίσης να λάβει αποζημίωση για μη οικονομική ζημία, η οποία ανέρχεται μέχρι το 75% του ετήσιου βασικού ποσού. Ο δικαιούχος μπορεί επίσης να ζητήσει την κατ' αποκοπή καταβολή της εν λόγω αποζημίωσης.

Ασφάλιση για εργατικά ατυχήματα

Σε περίπτωση προσωρινής ή μόνιμης ανικανότητας, η ασφάλιση για εργατικά ατυχήματα συμπληρώνει τις παροχές της εθνικής ασφάλισης με τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται πλήρης αποζημίωση.

Σε περίπτωση που το εργατικό ατύχημα έχει προκαλέσει τον θάνατο του ασφαλισμένου, εφάπαξ αποζημιώσεις καταβάλλονται στον επιζώντα/ώσα σύζυγο/συμβίο και στα ορφανά τέκνα, ανάλογα με την ηλικία του αποθανόντος ή του παιδιού αντίστοιχα.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές;

Στο πλαίσιο του συστήματος εθνικής ασφάλισης, οι εργοδότες οφείλουν να ενημερώνουν όσο το δυνατόν συντομότερα την υπηρεσία εργασίας και πρόνοιας σχετικά με συμβάντα που ενδέχεται να συνιστούν εργατικό ατύχημα. Ο εργατικός χαρακτήρας του ατυχήματος πρέπει να αναγνωρίζεται από την υπηρεσία εργασίας και πρόνοιας.

Οι αιτήσεις για αποζημίωση βάσει της ασφάλισης από εργατικά ατυχήματα (*yrkesskadeforsikring*) πρέπει να υποβάλλονται στην ασφαλιστική εταιρία εντός τριών ετών από το τέλος του ημερολογιακού έτους κατά το οποίο ο ασφαλισμένος διαπίστωσε ότι στοιχειοθετείται αξίωση και μπόρεσε να υποβάλει την αίτησή του.

Το δικαίωμά σας σε παροχές εργατικού ατυχήματος και επαγγελματικών ασθενειών όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις της ΕΕ σχετικά με τις παροχές εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών μοιάζουν πολύ με τις διατάξεις για τις παροχές ασθένειας (βλ. ενότητες II και III). Για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία, εάν κατοικείτε μόνιμα ή προσωρινά σε χώρα άλλη από εκείνη στην οποία είστε ασφαλισμένοι για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες, δικαιούστε συνήθως, σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας, υγειονομική περίθαλψη στη χώρα αυτή. Οι παροχές σε χρήμα καταβάλλονται συνήθως από τον οργανισμό στον οποίο είστε ασφαλισμένοι, ακόμη και αν κατοικείτε μόνιμα ή προσωρινά σε άλλη χώρα.*

Όταν πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις για να δικαιούστε παροχές για εργατικά ατυχήματα ή επαγγελματικές ασθένειες, ο φορέας στον οποίο είστε ασφαλισμένοι πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας. Διασφαλίζεται έτσι ότι οι εργαζόμενοι δεν χάνουν την ασφαλιστική τους κάλυψη όταν αλλάζουν εργασία ή εγκαθίστανται σε άλλο κράτος.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο ΙΧ: Οικογενειακά επιδόματα

Πότε δικαιούστε οικογενειακά επιδόματα;

Επίδομα τέκνου

Το επίδομα τέκνου (*barnetrygd*) καταβάλλεται για τέκνα που διαμένουν στη Νορβηγία και είναι ηλικίας κάτω των 18 ετών.

Παροχές σε χρήμα για οικογένειες με τέκνα μικρής ηλικίας

Οι παροχές αυτές (*kontantstøtte*) καταβάλλονται για τα τέκνα ηλικίας από 1 έως 3 ετών που κατοικούν στη Νορβηγία. Η σημαντικότερη προϋπόθεση για να λάβει ο δικαιούχος την αμέριστη παροχή σε χρήμα είναι να μην έχει ανατεθεί η φύλαξη του τέκνου σε κέντρο ολόημερης φύλαξης το οποίο λαμβάνει δημόσια επιδότηση.

Τι καλύπτεται;

Επίδομα τέκνου

Το επίδομα τέκνου ανέρχεται σε 970 NOK (125 ευρώ) το μήνα ανά τέκνο. Στις βορειότερες περιοχές της χώρας, συμπεριλαμβανομένου του Svalbard, καταβάλλεται πρόσθετο επίδομα (*finnmarkstillegg/Svalbardtillegg*) ύψους 320 NOK (41 ευρώ) για κάθε τέκνο.

Πέραν του συνήθους επιδόματος τέκνου, προβλέπονται συμπληρωματικά επιδόματα για ανέργους, συνταξιούχους (με έλεγχο εισοδηματικών πόρων) και ορφανά τέκνα.

Παροχές σε χρήμα για οικογένειες με τέκνα μικρής ηλικίας

Το ύψος της παροχής σε χρήμα για τις οικογένειες με τέκνα μικρής ηλικίας ποικίλει ανάλογα με τον χρόνο που έχει συμφωνηθεί για τη φύλαξη του παιδιού σε επιδοτούμενο κέντρο ολόημερης φύλαξης. Το επίδομα καταβάλλεται αμέριστη εάν το τέκνο δεν φιλοξενείται σε επιδοτούμενο κέντρο ολόημερης φύλαξης, ενώ καταβάλλεται μειωμένο όταν το τέκνο φιλοξενείται για λιγότερες από 33 ώρες την εβδομάδα σε τέτοιο κέντρο. Εάν ο συμφωνηθείς χρόνος φύλαξης σε επιδοτούμενο κέντρο ολόημερης φύλαξης υπερβαίνει τις 33 ώρες την εβδομάδα, δεν στοιχειοθετείται σχετικό δικαίωμα.

Άλλες παροχές

Αποζημίωση φύλαξης τέκνου χορηγείται όταν το τέκνο πρέπει να φροντίζεται από άλλο πρόσωπο κατά τη διάρκεια των ωρών εργασίας ή κατάρτισης. Το ύψος της παροχής αυτής ορίζεται στο 64 % των πραγματικών δαπανών φύλαξης του παιδιού μέχρι ορισμένου ετήσιου ανώτατου ορίου. Όταν το εισόδημα από εργασία υπερβαίνει το εξαπλάσιο του βασικού ποσού, δεν στοιχειοθετείται δικαίωμα για επίδομα φύλαξης τέκνου.

Για το γονικό επίδομα και το επίδομα μητρότητας, βλ. Κεφάλαιο IV.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα οικογενειακά επιδόματα;

Οι αιτήσεις χορήγησης των επιδομάτων πρέπει να υποβάλλονται στο γραφείο NAV του τόπου κατοικίας, διαμονής ή εργασίας σας.

Το δικαίωμά σας σε οικογενειακά επιδόματα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Τα χαρακτηριστικά και το ύψος των οικογενειακών επιδομάτων ποικίλουν σημαντικά από το ένα κράτος στο άλλο. * Είναι επομένως σημαντικό να γνωρίζετε ποιο κράτος είναι υπεύθυνο να σας χορηγεί τα επιδόματα αυτά και ποιες προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται. Οι γενικές αρχές για τον προσδιορισμό της σχετικής νομοθεσίας διατίθενται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=849&langId=el>.

Η χώρα που είναι υπεύθυνη για την καταβολή των οικογενειακών επιδομάτων πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας, εάν αυτό είναι απαραίτητο ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση του επιδόματος.

Εάν μια οικογένεια δικαιούται επιδόματα βάσει της νομοθεσίας περισσότερων της μίας χωρών, λαμβάνει κατά κανόνα τα υψηλότερα ποσά των επιδομάτων που προβλέπονται βάσει της νομοθεσίας μίας από τις χώρες αυτές. Με άλλα λόγια, η οικογένεια αντιμετωπίζεται ως εάν όλα τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα να διέμεναν και να ήταν ασφαλισμένα στη χώρα με την ευνοϊκότερη νομοθεσία.

Τα οικογενειακά επιδόματα δεν μπορούν να καταβάλλονται εις διπλούν για την ίδια περίοδο και για το ίδιο μέλος της οικογένειας. Υπάρχουν κανόνες προτεραιότητας σύμφωνα με τους οποίους προβλέπεται η αναστολή των επιδομάτων από μία χώρα μέχρι του ποσού εκείνων που καταβάλλονται από τη χώρα που είναι κατά βάση αρμόδια για την καταβολή τους.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

---

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο X: Ανεργία

Πότε δικαιούστε παροχές ανεργίας;

Σε περίπτωση ανεργίας, καταβάλλονται ημερήσιες παροχές σε χρήμα οι οποίες αντισταθμίζουν την οφειλόμενη στην έλλειψη εργασίας απώλεια εισοδημάτων. Ο χρόνος εργασίας πρέπει να έχει μειωθεί κατά 50% τουλάχιστον σε σχέση με τον πρότερο χρόνο εργασίας.

Το δικαίωμα στα ημερήσια χρηματικά επιδόματα συνδέεται με την είσπραξη προηγούμενων εισοδημάτων. Ο ενδιαφερόμενος πρέπει να είχε εισόδημα από την εργασία 1,5 φορά μεγαλύτερο από το βασικό ποσό κατά τη διάρκεια του προηγούμενου ημερολογιακού έτους, ή εισόδημα από την εργασία ίσο με το τριπλάσιο τουλάχιστον του βασικού ποσού κατά τη διάρκεια των τριών προηγούμενων ημερολογιακών ετών.

Ο ασφαλισμένος οφείλει να αναζητά καλή τη πίστη εργασία, δηλαδή να είναι ικανός προς εργασία και να είναι εγγεγραμμένος στο γραφείο NAV. Οφείλει επίσης να είναι διαθέσιμος να αναλάβει, σε σύντομο χρονικό διάστημα, θέση εργασίας πλήρους ή μερικής απασχόλησης ή να προβαίνει στην αναζήτηση απασχόλησης –οπουδήποτε στη Νορβηγία– αντίστοιχη των σωματικών ή νοητικών του ικανοτήτων.

Ο ενδιαφερόμενος μπορεί να δικαιούται επιδόματα ανεργίας ακόμη κι αν δεν πληροί όλες τις απαιτήσεις διαθεσιμότητας για λόγους όπως η ηλικία, η κατάσταση της υγείας ή οι συναφείς με εξαρτώμενα άτομα υποχρεώσεις. Είναι δυνατόν να επιβληθεί μεγαλύτερη περίοδος αναμονής ή να ανασταλεί προσωρινά η καταβολή των επιδομάτων ανεργίας, εάν κριθεί ότι ο ενδιαφερόμενος είναι άνεργος με δική του ευθύνη, δηλαδή εάν παραιτήθηκε οικειοθελώς, δεν αποδέχθηκε κατάλληλη με τα προσόντα του εργασία, αρνήθηκε να συμμετάσχει σε πρωτοβουλίες συναφείς με την αγορά εργασίας ή αμέλησε να απαντήσει σε πρόσκληση του γραφείου NAV.

Τι καλύπτεται;

Ημερήσιες παροχές σε χρήμα καταβάλλονται εάν ο ενδιαφερόμενος είναι άνεργος για τρεις από τις τελευταίες δεκαπέντε ημέρες και εάν είναι εγγεγραμμένος στον γραφείο NAV (οργανισμός απασχόλησης).

Ο υπολογισμός των ημερήσιων παροχών σε χρήμα βασίζεται στα εισοδήματα που προέρχονται από την εργασία και στα εισοδήματα που προέρχονται από ημερήσιες παροχές σε χρήμα κατά τις περιόδους ανεργίας, αδειών ασθενείας, μητρότητας και υιοθεσίας. Η αποζημίωση λόγω ανεργίας ισούται συνήθως με τα δύο τρίτα του προηγούμενου εισοδήματος. Η βάση υπολογισμού είναι το εισόδημα του προηγούμενου ημερολογιακού έτους ή, όταν αποβαίνει ευνοϊκότερο, ο μέσος όρος του εισοδήματος των τριών προηγούμενων ημερολογιακών ετών. Το μέγιστο καταβαλλόμενο ποσό είναι εξαπλάσιο του βασικού ποσού (475.296 NOK (61.034 ευρώ)). Το ποσοστό των ημερήσιων επιδομάτων ισούται με το 0,24% της βάσης υπολογισμού και τα επιδόματα καταβάλλονται για πέντε ημέρες την εβδομάδα. Το ποσό αντιστοιχεί κανονικά σε ετήσια αποζημίωση της τάξεως του 62,4% της βάσης υπολογισμού.

Συμπληρωματικό επίδομα 17 NOK (2,18 ευρώ) καταβάλλεται για κάθε εξαρτώμενο τέκνο κάτω των 18 ετών.

Συμπληρωματικό επίδομα διακοπών καταβάλλεται στους δικαιούχους που έχουν εισπράξει τα επιδόματα αυτά για περισσότερες από οκτώ εβδομάδες κατά τη διάρκεια του

προηγούμενου ημερολογιακού έτους. Το συμπλήρωμα αυτό ισούται με το 9,5 % των παροχών ανεργίας που χορηγήθηκαν κατά τη διάρκεια του συγκεκριμένου έτους.

Η διάρκεια των παροχών ποικίλλει ανάλογα με τα προερχόμενα από την εργασία προηγούμενα εισοδήματα. Εάν τα εν λόγω εισοδήματα είναι τουλάχιστον διπλάσια του βασικού ποσού, η διάρκεια καταβολής είναι 104 εβδομάδες (δύο έτη).

Προηγούμενα εισοδήματα χαμηλότερα από το διπλάσιο του βασικού ποσού στοιχειοθετούν δικαίωμα καταβολής για 52 εβδομάδες (ένα έτος). Κατά τη λήξη της αρχικής περιόδου, μπορεί να εγκριθεί αμέσως νέα περίοδος καταβολής, υπό τον όρο ότι πληρούνται εκ νέου οι προϋποθέσεις που αφορούν τα προηγούμενα εισοδήματα.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές ανεργίας;

Οι αιτήσεις για παροχές ανεργίας πρέπει να υποβάλλονται στο γραφείο NAV.

Το δικαίωμά σας σε παροχές ανεργίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Αρμόδιο για τη χορήγηση παροχών ανεργίας είναι συνήθως το κράτος μέλος στο οποίο απασχολείστε. Ειδικές διατάξεις ισχύουν για τους μεθοριακούς εργαζόμενους και άλλους διασυνοριακούς εργαζόμενους, οι οποίοι έχουν διατηρήσει τον τόπο κατοικίας τους σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο εργάζονται.

Περίοδοι ασφάλισης ή απασχόλησης που έχουν συμπληρωθεί σε άλλες χώρες της ΕΕ, καθώς και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις χορήγησης.

Εάν θέλετε να αναζητήσετε εργασία σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, μπορείτε υπό ορισμένες προϋποθέσεις να εξαγάγετε τις παροχές αυτές για ορισμένο χρονικό διάστημα.*

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο XI: Ελάχιστοι πόροι

Πότε δικαιούστε επίδομα λόγω ελάχιστων πόρων;

Οικονομική βοήθεια πρόνοιας

Η οικονομική βοήθεια πρόνοιας αποσκοπεί στη διασφάλιση της διαβίωσης ατόμων που δεν διαθέτουν επαρκείς οικονομικούς πόρους ώστε να καλύπτουν τις βασικές τους ανάγκες μέσω εργασίας ή αιτήσεων για οικονομική υποστήριξη.

Δεν υπάρχουν απαιτήσεις ως προς την υπηκοότητα αλλά απαιτείται νόμιμη διαμονή στη Νορβηγία, ενώ δεν υπάρχουν επίσης προϋποθέσεις ως προς την ηλικία. Στην πράξη, πάντως, η βοήθεια αυτή σπάνια χορηγείται προσωπικά σε παιδιά ηλικίας κάτω των 18 ετών, καθώς υπεύθυνοι για αυτά θεωρούνται οι γονείς τους.

Η οικονομική βοήθεια πρόνοιας υπόκειται σε έλεγχο εισοδηματικών πόρων και το ποσό της μειώνεται ανάλογα με κάθε είδους εισόδημα από εργασία ή εισοδηματική υποστήριξη που ενδέχεται να λαμβάνετε. Ενδέχεται να σας ζητηθεί να εκποιήσετε στοιχεία κινητής ή ακίνητης περιουσίας, τα οποία δεν είναι απαραίτητα για τη διαβίωσή σας ή για τη διαβίωση της οικογένειάς σας. Εάν οι δαπάνες στέγασής σας είναι δυσανάλογα υψηλές ή υψηλότερες απ' ό,τι σας επιτρέπουν οι οικονομικές σας δυνατότητες μακροπρόθεσμα, ενδέχεται να σας ζητηθεί να περιορίσετε τις δαπάνες στέγασής σας μετακομίζοντας σε φθηνότερο διαμέρισμα/οικία.

Επιπλέον, οφείλετε να αναζητάτε εργασία ή να συμμετέχετε σε δραστηριότητες που αποσκοπούν στην εύρεση εργασίας (π.χ. προγράμματα κατάρτισης) και είναι κατάλληλες για την περίπτωσή σας.

Συμπληρωματικό επίδομα

Επιλέξιμοι για το εν λόγω συμπληρωματικό επίδομα είναι όσοι έχουν συμπληρώσει την ηλικία συνταξιοδότησης και είναι μόνιμοι κάτοικοι Νορβηγίας. Στόχος του εν λόγω συστήματος είναι η παροχή οικονομικής βοήθειας στους ηλικιωμένους που έχουν λίγες μόνο περιόδους ασφάλισης στο πλαίσιο του συστήματος εθνικής ασφάλισης.

Κατά κανόνα, το γενικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης καλύπτει όλους όσοι κατοικούν στη Νορβηγία. Παρόλα αυτά, δεδομένου ότι η χορήγηση ακέραιης σύνταξης βάσει του τόπου κατοικίας προϋποθέτει διαμονή σαράντα ετών στη χώρα πριν από την ηλικία των 67 ετών, όσοι έζησαν στη Νορβηγία για μικρότερο χρονικό διάστημα δεν λαμβάνουν ενδεχομένως σύνταξη γήρατος επαρκή για την κάλυψη των αναγκών τους. Στόχος του νέου συστήματος είναι να εξασφαλίσει ελάχιστο εισόδημα (παρέχοντας τα απαραίτητα μέσα διαβίωσης) σε όσους έχουν συμπληρώσει την ηλικία των 67 ετών, δεν έχουν άλλους οικονομικούς πόρους και λαμβάνουν ανεπαρκή σύνταξη διότι έχουν διαμείνει στη Νορβηγία για λιγότερο από 40 χρόνια.

Για τη χορήγηση του επιδόματος γίνεται αυστηρός έλεγχος των εισοδημάτων και το επίδομα μειώνεται εάν ο δικαιούχος ή ο σύζυγος ή ο συμβίος του διαθέτουν άλλα εισοδήματα από εργασία, εισοδήματα από κεφάλαια ή λαμβάνουν άλλες συντάξεις από τη Νορβηγία ή από άλλη χώρα. Επίσης, είναι δυνατόν καταρχήν να ληφθούν υπόψη τα περιουσιακά τους στοιχεία και άλλα αποκτηθέντα αγαθά.

Τι καλύπτεται;

Οικονομική βοήθεια πρόνοιας

Δεν προβλέπεται σταθερό ποσό όσον αφορά το ελάχιστο ύψος της παροχής. Η παροχή πρέπει ωστόσο να ορίζεται σε ύψος το οποίο να διασφαλίζει στον δικαιούχο μια «αξιοπρεπή ζωή» ή μια «ελάχιστη αξιοπρεπή διαβίωση».

Κυβερνητικές οδηγίες προσδιορίζουν τις δαπάνες για τις οποίες πρέπει να παρέχεται βοήθεια και καθορίζουν εύλογα ποσά για το επίδομα διαβίωσης. Λαμβάνονται ιδιαίτερα υπόψη οι πιο συνήθεις δαπάνες της καθημερινής ζωής: τρόφιμα και ποτά, ένδυση και υπόδηση, είδη προσωπικής υγιεινής, άδειες χρήσης τηλεοπτικού δέκτη, ημερήσιες εφημερίδες, δαπάνες τηλεφώνου, δαπάνες από συμμετοχή σε ψυχαγωγικές δραστηριότητες και έξοδα μετακίνησης. Οι δαπάνες στέγασης, θέρμανσης/ηλεκτρισμού και επίπλωσης δεν συμπεριλαμβάνονται αλλά εξετάζονται κατά περίπτωση.

Το πραγματικό ύψος της παροχής ποικίλει ανάλογα με τη σύνθεση της οικογένειας, το οικογενειακό εισόδημα και τη διακριτική ευχέρεια στον βαθμό που συντρέπει σε κάθε περίπτωση.

Η οικονομική βοήθεια πρόνοιας παρέχεται για απεριοριστο χρονικό διάστημα, εφόσον εξακολουθούν να πληρούνται οι προϋποθέσεις χορήγησης.

Συμπληρωματικό επίδομα

Το μέγιστο ποσό του επιδόματος αντιστοιχεί στο ελάχιστο ποσοστό της σύνταξης κοινωνικής ασφάλισης.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων;

Η οικονομική βοήθεια πρόνοιας χορηγείται από το γραφείο NAV (οργανισμός απασχόλησης), όπου πρέπει να υποβάλλεται η σχετική αίτηση. Κάθε περίπτωση πρέπει να εξετάζεται ξεχωριστά. Το δικαίωμα χορήγησης στοιχειοθετείται βάσει γραπτής αίτησης συνοδευόμενης από τα σχετικά έγγραφα.

Οι δικαιούχοι επιδόματος οφείλουν να παρουσιάζονται αυτοπροσώπως κάθε χρόνο στο γραφείο NAV για να υποβάλλουν σχετική αίτηση.

Το δικαίωμά σας σε επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων όταν μετακινήστε στην Ευρώπη

Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Ο συντονισμός των κανόνων της ΕΕ αφορά μόνο την κοινωνική ασφάλεια και όχι τα επιδόματα κοινωνικής πρόνοιας.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο XII: Μακροχρόνια περίθαλψη

Πότε δικαιούστε μακροχρόνια περίθαλψη;

Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης διατίθενται σε όλους τους μόνιμους κατοίκους με διαπιστωμένη ανάγκη μακροχρόνιας περίθαλψης. Δεν υπόκεινται σε έλεγχο εισοδηματικών πόρων, προϋποθέσεις ηλικίας ή ελάχιστης περιόδου ασφάλισης.

Για να μπορεί να λάβει υπηρεσίες μακροχρόνιας περίθαλψης, ο ασθενής πρέπει να χρήζει «απαιτούμενης υγειονομικής περίθαλψης» πέραν της άμεσης βοήθειας.

Για να μπορεί να λάβει μακροχρόνιες παροχές πρόνοιας, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να χρήζει ειδικής βοήθειας λόγω ασθένειας, αναπηρίας, ηλικίας κ.λπ. Πρέπει επίσης να είναι απολύτως εξαρτώμενος από πρακτική ή προσωπική βοήθεια ώστε να ανταποκρίνεται στις συνήθεις δραστηριότητες της καθημερινής ζωής.

Παροχές σε χρήμα διατίθενται για άτομα με αναπηρία τα οποία χρειάζονται περίθαλψη (βασικό επίδομα και επίδομα φροντίδας), καθώς και για ορισμένους μη επαγγελματίες φροντιστές (προαιρετικό χρηματικό επίδομα).

Τι καλύπτεται;

Παροχές σε είδος

Οι υπηρεσίες μακροχρόνιας υγειονομικής περίθαλψης παρέχονται είτε κατ' οίκον είτε υπό μορφή φιλοξενίας σε άσυλο ή σε οικία εξυπηρετούμενη ημέρα και νύχτα.

Οι μακροχρόνιες παροχές πρόνοιας περιλαμβάνουν προσωπική και πρακτική βοήθεια στο σπίτι, ολιγοήμερα διαστήματα παραμονής σε ιδιωτικές κλινικές ως μέσο ανακούφισης των οικογενειών των ασθενών που λαμβάνουν φροντίδα στο σπίτι και πλήρη περίθαλψη σε κέντρα φροντίδας για ηλικιωμένους και άτομα με αναπηρία.

Παροχές σε χρήμα

Οι παροχές σε χρήμα παρέχονται ως συμπλήρωμα των παροχών σε είδος.

Το προαιρετικό χρηματικό επίδομα καταβάλλεται από τις δημοτικές αρχές στους μη επαγγελματίες φροντιστές που καλούνται να ανταποκριθούν σε ιδιαίτερα υψηλές απαιτήσεις φροντίδας. Το εάν ο μη επαγγελματίας φροντιστής καλείται «να ανταποκριθεί σε ιδιαίτερα υψηλές απαιτήσεις φροντίδας» κρίνεται από τις τοπικές αρχές για κάθε περίπτωση χωριστά. Οι τοπικές αρχές καθορίζουν επίσης το ύψος της παροχής.

Βασικό επίδομα και επίδομα φροντίδας

Βλ. Κεφάλαιο V.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στη μακροχρόνια περίθαλψη;

Πρέπει να υποβάλετε αίτηση στον δήμο όπου κατοικείτε. Οι δημοτικές αρχές λαμβάνουν συνήθως αποφάσεις όσον αφορά τη μακροχρόνια περίθαλψη με βάση γνωματεύσεις γιατρών ή/και άλλων ειδικών (π.χ. φυσιοθεραπευτών) σχετικά με την αναγκαιότητα τέτοιων υπηρεσιών.

Η κατ' οίκον φροντίδα και η προσωπική βοήθεια παρέχονται δωρεάν. Περιορισμένη συμμετοχή των δικαιούχων προβλέπεται για άλλες κατ' οίκον υπηρεσίες. Για τη μακροχρόνια φροντίδα κατ' οίκον, ο ασθενής πρέπει να καταβάλλει το 75 % του εισοδήματός του μεταξύ

6.600 NOK (848 ευρώ) και 79.216 NOK (10.172 ευρώ) και το 85 % σε περίπτωση υψηλότερων εισοδημάτων μέχρι και το πλήρες κόστος της φιλοξενίας σε κέντρο φροντίδας.

Το δικαίωμά σας σε μακροχρόνια περίθαλψη όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης υπάγονται επίσης στους κανόνες της ΕΕ για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης, όπως οι παροχές ασθενείας. Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης σε χρήμα καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τη χώρα στην οποία διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα.*

Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης σε είδος χορηγούνται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα ωσάν να ήσαστε ασφαλισμένος στη χώρα αυτή.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Παράρτημα I: Χρήσιμες διευθύνσεις και χρήσιμοι δικτυακοί τόποι

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις προϋποθέσεις θεμελίωσης δικαιωμάτων και τις επιμέρους παροχές κοινωνικής ασφάλισης στη Νορβηγία μπορείτε να λάβετε από τους δημόσιους φορείς που διαχειρίζονται το σύστημα κοινωνικής προστασίας.

Για ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης που αφορούν περισσότερες από μία χώρες της ΕΕ, μπορείτε να αναζητήσετε τον φορέα με τον οποίο επιθυμείτε να επικοινωνήσετε στον κατάλογο φορέων που διατηρεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και διατίθεται στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/social-security-directory>.

Για ζητήματα που αφορούν παροχές ασφάλισης σε δύο ή περισσότερα κράτη μέλη πρέπει να απευθύνεστε στους ακόλουθους φορείς:

Υπουργείο Εργασίας:

ARBEIDSDEPARTEMENTET
PB 8019 Dep.
0030 OSLO
www.ad.dep.no

Υπουργείο Υγείας και Υπηρεσιών Περιθαλψής:

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
PB 8011 Dep.
0030 OSLO
www.hod.dep.no

Υπουργείο Παιδιών, Ισότητας και Κοινωνικής Ένταξης:

BARNE-, LIKESTILLINGS- OG INKLUDERINGSDEPARTMENTET
PB 8036 Dep.
0030 OSLO
www.bld.dep.no

Διεύθυνση Εργασίας και Πρόνοιας:

ARBEIDS- OG VELFERDS DIREKTORATET
PB 5 St. Olavs plass
0130 OSLO
Τηλ.: +47 21 07 00 00
www.nav.no

Διεύθυνση Υγείας:

HELSEDIREKTORATET
PB 7000 St. Olavs plass
0130 Oslo
www.helsedirektoratet.no

Εθνικό Γραφείο NAV για την κοινωνική ασφάλιση στο εξωτερικό:

NAV INTERNASJONALT

PB 8138 Dep.

0033 OSLO

Τηλ.: +47 23 31 13 00

Φαξ: +47 23 31 13 01

Ηλ. ταχ.: nav.internasjonalt@nav.no

www.nav.no

Υπηρεσία Οικονομικών Υγείας

Περιφερειακό γραφείο του Όσλο/εξωτερικές υποθέσεις

HELFO UTLAND

P.O Box 6721 Etterstad

N-0609 Oslo

www.helfo.no

Παράρτημα II: Ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές

Ορισμένες παροχές κοινωνικής ασφάλισης, οι λεγόμενες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα¹, παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου. Οι παροχές αυτές σε χρήμα δεν μπορούν επομένως να «εξαχθούν» σε περίπτωση εγκατάστασής σας σε άλλη χώρα της Ευρώπης, ακόμη και αν εξακολουθείτε να είστε ασφαλισμένος στη Νορβηγία.

Οι ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές για τη Νορβηγία είναι οι ακόλουθες:

- -εγγυημένη ελάχιστη επικουρική σύνταξη για άτομα που γεννιούνται με αναπηρία ή αποκτούν αναπηρία σε νεαρή ηλικία βάσει του Νόμου περί εθνικής ασφάλισης.
- -ειδικές παροχές σύμφωνα με τον Νόμο αρ. 21 της 29ης Απριλίου 2005 περί συμπληρωματικών επιδομάτων για άτομα με σύντομες περιόδους διαμονής στη Νορβηγία.

¹ Βλ. παράρτημα Χ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 988/2009. Για τη Νορβηγία: βλ. παράρτημα IIα του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71.